

LSMU MEDICINOS AKADEMIJOS IR LIGONINĖS KAUNO KLINIKŲ SAVAITRAŠTIS, 2010 m. gruodžio 10 d., Nr. 41 (1861)

Pasirašyta ES paramos sutartis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto studijų infrastruktūrai kurti bei atnaujinti

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje pasirašyta projekto „Studijoms reikalingos infrastruktūros, bazinės įrangos atnaujinimas kuriant Lietuvos sveikatos mokslų universitetą“ finansavimo ir administravimo sutartis. Bendra projekto vertė – 50 mln. litų.

Gruodžio 6 d. švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius ir rektorius prof. Remigijus Žaliūnas pasirašė trišalę projekto „Studijoms reikalingos infrastruktūros, bazinės įrangos atnaujinimas kuriant Lietuvos sveikatos mokslų universitetą“ finansavimo ir administravimo sutartį. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto studijų infrastruktūrai ir įrangai atnaujinti skiriama 50 mln. litų parama, iš jų 42,5 mln. litų sudaro ES struktūrinių fondų ir 7,5 mln. litų – valstybės biudžeto lėšos.

Pasak švietimo ir mokslo ministro Gintaro Steponavičiaus, „Tai nekasdieniškas įvykis. Šios sutarties pasirašymas svarbus ne tik aukštajam mokslui, sveikatos sričiai, bet ir valstybei. Atsisakome siauro mąstymo, žvelgiame į pasaulį plačiau. Biomedicinos mokslas įgauna milžinišką postūmį. Tai, kas per artimiausius metus bus už šiuos pinigus padaryta, leis mūsų šaliai išlikti pastebimai pasaulyje.“

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas gavo didžiausią LR švietimo ir mokslo ministerijos skiriamą ES paramą studijų infrastruktūrai atnaujinti. Pagal 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 2 prioriteto „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“ VP3-2.2-ŠMM-18-V priemonę „Universitetų infrastruktūros plėtra“ ES finansinę paramą taip pat gavo

Vytauto Didžiojo universitetas Pasaulio lietuvių universiteto idėjai realizuoti (27 mln. Lt), Vilniaus universitetas filologijos, socialinių ir komunikacijos mokslų infrastruktūrai atnaujinti (15 mln. Lt), Kauno technologijos universitetas Elektros ir valdymo inžinerijos, Telekomunikacijų ir elektronikos bei Informatikos fakultetų reorganizacijai (12,5 mln. Lt).

Per tris projektus „Studijoms reikalingos infrastruktūros, bazinės įrangos atnaujinimas kuriant Lietuvos sveikatos mokslų universitetą“ įgyvendinti skirtus metus planuojama pastatyti naują Visuomenės sveikatos fakulteto pastatą (Tilžės g. 18), kuriame bus sutelkti sveikatos vadybos, profilaktinės medicinos, aplinkos ir darbo medicinos, maisto saugos ir kitų sričių specialistai. Taip pat bus rekonstruojami Centriniai rūmai (A. Mickevičiaus g. 7 ir 9), Mokomasis laboratorinis korpusas (Eivenių g. 4), Vivariumas (Tilžės g. 18), atnaujinamas Kalbų ir edukacijos katedros (M. Jankaus g. 2), Užkrečiamųjų ligų katedros, Sporto katedros, Mokomojo korpuso ir Veterinarijos gydyklos patalpos (Tilžės g. 18).

Įgyvendinus šias veiklas, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas sukurs naują ar atnaujins turimą studijoms skirtą infrastruktūrą. Tai leis pagerinti vykdomų studijų programų kokybę bei sudarys sąlygas rengti naujas, tarpdisciplinines stu-

ELTA nuotr.

Švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius ir LSMU rektorius prof. Remigijus Žaliūnas.

dijų programas, vykdyti platesnio masto tarptautinius mokslo projektus, didinti studijų tarptautiškumą, dar glaudžiau integruoti studijas, mokslą ir klinikinę praktiką. Įgyvendinus projektą, Universitetas taps stipria ir konkurencinga, specializuota aukštąja mokykla ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje, rengiančia aukščiausios kvalifikacijos biomedicinos mokslų srities specialistus.

Lietuvos sveikatos mokslų universitetui 2010-ieji metai buvo itin sėkmingi projektinėje veiklo-

je – metų pradžioje, sausio 18 d., buvo pasirašyta projekto „Santakos“ slėnio Naujausių farmacijos ir sveikatos technologijų centro sukūrimas“, finansavimo sutartis, kurios vertė 53 mln. Lt, vasario 16 d. buvo pasirašyta „Nemuno“ slėnio projekto „Gyvūnų sveikatingumo, mitybos ir gyvūninių maisto žaliavų mokslo ir studijų infrastruktūros plėtra, mokslinio potencialo konsolidacija“ finansavimo sutartis, kurios vertė 30 mln. Lt, vasaros metu buvo pasirašytos nacionalinių kompleksinių progra-

mų projektų finansavimo sutartys: Medicinos mokslų, kurių vertė 14 mln. Lt, bei Biotechnologijų ir biofarmacijos, kurių vertė 5 mln. Lt. Metus vainikavo gruodžio mėnesį pasirašyta projekto „Studijoms reikalingos infrastruktūros, bazinės įrangos atnaujinimas kuriant Lietuvos sveikatos mokslų universitetą“ finansavimo ir administravimo sutartis, kurios vertė 50 mln. litų. Bendra ES paramos suma siekia daugiau kaip 150 mln. litų.

Laima Matulevičiūtė
LSMU Plėtros tarnybos vadovė

Pagrindinis rėmėjas

Rėmėjas:

NUMERYJE

Aktualijos

3 p. LSMU Medicinos akademijos Infekcinių ligų klinikai – 60 metų

Konferencijos

2 p. Cukrinis diabetas akušerijoje ir ginekologijoje – kova ir laimėjimai

2 p. Anestezija. Skausmo valdymo sprendimai

2 p. Gimdymas XXI amžiuje – laikas pokyčiams

Naujos pareigos – 3 p.

Sportas

4 p. Medicinos akademijos imtynininkai – auksas

Laisvalaikis

4 p. „Neris“ – auksinė „Cantate Domino“ nugalėtoja

4 p. Motyvuokime save

Profesorių klubas paminėjo dvidešimtmetį

VI. Lašo auditorija seniai matė tiek profesorių vienoje vietoje. Medicinos akademijos Profesorių klubas savo narius ir LSMU profesorius pakvietė į jubiliejinį 20-mečio paminėjimą. Dalyvavimu renginį pagerbė LSMU rektorius prof. Remigijus Žaliūnas, Medicinos akademijos kancleris prof. Vilius Grabauskas, Veterinarijos akademijos kancleris prof. Henrikas Žilinskas.

Prof. Dalia Bakšienė, Profesorių klubo viceprezidentė, priminė Amžinybėn iškeliavusius narius. Tarsi gyvi jie žvelgė iš ekrano... Per du dešimtmečius jų jau dvidešimt trys... Išėjusiųjų atminimą susirinkusieji pagerbė tylos minute.

Klubo prezidentas prof. emeritas Rimvydas Stropus padėjo padalinimams, kurie padėjo rengti išėjusiųjų pristatymą, kvietė puoselėti tradiciją, kaupti nuotraukas

istorijai, įamžinant žmones, įvyrius. Klubo valdyba pasveikino išrinktąjį naujojo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektorių prof. Remigijų Žaliūną. *Nukelta i 2 p.*

Naujagimių skyriuje lankėsi mokiniai

Artėjančių šv. Kalėdų proga LSMU Medicinos akademijos Neonatologijos klinikoje lankėsi Kauno jėzuitų gimnazijos 8 b klasės mokiniai kartu su savo klases aklėtoja.

Šiam vizitui mokiniai ruošėsi ilgai – mezgė mažytes kojinautes, liemenes ir kepurėles naujagimiams, o per darbų pamokas kepė sausainius, kuriais pavašino naujagimių skyriuje kartu su savo vaikučiais gulintįsias mamas.

„Norėjome pasidalyti šventine nuotaika ir galbūt šiek tiek praskaidrinti čia gulintįsias mamų dienas“, – pasakojo vaikai.

Naujagimių skyriaus slaugytojos parodė vaikams naujagimių reanimaciją ir pasakojo apie neiš-

nešiotus naujagimius, jų priežiūrą, rodė nuotraukas, iš kokių mažyčių vaikučių išauga dideli vaikai. Vė-

liau vaikai klausėsi paskaitos apie gyvybę, jos vertę ir trapumą.

Eglė Žemaitienė

Susitikimas po 64 metų

Spalio mėn. 5 d. susitikome tik šeši kurso kolegos. Tylos minute pagerbėme išėjusius – prof. Leoną Klumbį, gyd. Adelę Šiaudytienę, gyd. Rasą Kučingytę-Šleiniene ir kt. Iš 50-ties kurso draugų – išėjusiųjų Anapilin yra jau 35.

Prisiminėme sunkius studijų metus. Kauno medicinos universiteto Didžiojoje auditorijoje išdužė lubų stiklai. Žiemą krisdavo sniegas. Paskaitų klausėmės apsirengę su paltais, o kad galėtume rašyti, nukirpdavome dešinės rankos pirštines du pirštus. Vokiečių okupacijos metu Universitetą uždarė.

Mieste nebuvo jokio transporto – visur ėjome pėsčiomis – iš

Iš kairės: terapeutė Matilda Petravičienė (Rumšiškės), akušerė ginekologė Bronė Kelpšaitė (Šiaulių r.), sėdi prof. Vitalija Bagdonienė (Kaunas), stovi fizinė Genovaitė Jasiulionienė (Kaunas), prof. Jonas Bakšys (Kaunas), terapeutė Irena Avtonomovienė (Vilnius).

miesto centro į Klinikas. Gal todėl mes likome užgūdinti ilgaamžiai. Susitikę pagiedojome *Gaudeamus* ir mūsų kurso medikų himną.

Nutarėme susitikimus organizuoti kiekvienais metais, kol liksime dviese.

Prof. Vitalija Bagdonienė

Profesorių klubas paminėjo dvidešimtmetį

Tylos minutę pagerbti išėjusieji...

K. Šimatonio nuotr.

Atkelta iš 1 p.

Jau dešimtmetį Profesorių klubui vadovaujantis prof. R. Stropus pateikė įvairialypės veiklos ataskaitą, paminėjo istorinius faktus. Buvo parodytas jau istorinis, 1990 m. prof. Vacio Sadausko ranka rašytas dokumentas, liudijantis apie Profesorių klubo įsteigimą. Buvusio KMU rektoriaus prof. Viliaus Grabausko iniciatyva ir rūpesčiu klubas turi savas, tik jo veiklai skirtas patalpas.

Profesorių klubo veikla įvairi. Susirinkimų tematika labai plati: klinikiniai, moksliniai, akademiniai klausimai. Buvo kviečiami žinomi politikai, mokslininkai. Šį pavasarį aktyviai svarstytas Lietuvos mokslo ir studijų įstatymas. Svarstyme dalyvavo Seimo nariai prof. Vida Marija Čigriejienė, Rytas Kupčinskas, Vidmantas Žiemeelis. Su studentais buvo diskutuota apie kaupiamojo balo problemas.

Profesorių klubas aptaria svarbius Senatui teikiamus projektus, visada atsiliepia į aktualijas. Prof.

R. Stropus paminėjo ir problemas. Viena jų – sumažėjęs profesorių aktyvumas, – tai yra būdinga visai mūsų visuomenei.

Profesorių klubo prezidentas prof. R. Stropus baigdamas padėkojo rektoriumi prof. R. Žaliūnui už sudarytą galimybę pasinerti į nuostabią Kauno styginių kvarteto muziką, oficialiąją dalį pratesti prie kavos puodelio. Ačiū tarė kancleriui prof. V. Grabauskui, prof. Raimundui Sakalauskui, – visai Universiteto vadovybei už palaikymą, bei valdybos nariams. Ypatinga padėka – Tamarai Golubovai, kuri ištytė du dešimtmečius be atlygio tvarkė klubo dokumentaciją.

Susirinkę profesoriai vieningai nutarė steigti naujojo LSMU Profesorių klubą. Prof. Arvydas Šeškevičius pagarsino valdybos nutarimą. Siūloma sudaryti klubo valdybą iš 7 narių: 5 iš MA, – siekiama, kad būtų fundamentaliųjų mokslų, klinikų, fakultetų, mokslininkų po atstovą. Iš VA

pasiūlyta įtraukti du atstovus. Profesorių klubo veiklos tęstinumui pasiūlytas dabartinis prezidentas prof. R. Stropus. Į naująją LSMU Profesorių klubo valdybą pasiūlytos prof. Angelijos Valančiūtės, prof. Vidmanto Barausko, prof. Valdimaro Janulio, prof. Ramūno Navicko, prof. R. Stropaus kandidatūroms susirinkimas pritarė. Veterinarijos akademija savo atstovus į valdybą pateiks vėliau.

Jubiliejinio 20-ojo gimtadienio proga buvo perduotas Seimo narės prof. V. M. Čigriejienės sveikinimas. LSMU rektorius prof. R. Žaliūnas padėkojo savo mokytojams ir klubo prezidentui prof. R. Stropui. Šie renginiai suteikia akademijai dvasingumo, – kalbėjo rektorius.

Šventinę nuotaiką skaidrino Kauno styginių kvarteto atliekami J. Massenett, J. Naujalio, J. S. Bacho, F. X. Gruberio, A. Piazzolla, H. Mancini ir kitų kompozitorių kūriniai.

Loreta Giedraitienė
AVE VITA korespondentė

Cukrinis diabetas akušerijoje ir ginekologijoje – kova ir laimėjimai

Lapkričių dauguma medikų ir jų pacientų mini Cukrinio diabeto dieną. Šiame LSMU MA Akušerijos – ginekologijos būrelis, padedamas vadovo dr. Tomo Biržiečio ir doc. Dalios Baliutavičienės, suorganizavo seminarą, skirtą apžvelgti, kuo cukrinis diabetas svarbus akušerijai ir ginekologijai.

Tradiciskai susitikimą pradėjo būrelio pirmininkė Skaistė Prielaidaitė, pasveikindama tikrai nemažą būrį dalyvių. Ji skaitė pranešimą „Kodėl akušerijai ginekologui yra aktualus cukrinis diabetas?“ Pranešime paminėta, kad cukrinio diabeto problema vis didėja. Vis daugiau nėščiąjų serga šia liga, todėl cukrinis diabetas yra didelis nėštumo rizikos veiksnys, nes dažnesni savaiminiai persileidimai, negyvagimiai, gimusių apsigimimai ir makrosomiški naujagimiai. „Diabetas gimdo diabetą“ – todėl ypač svarbu nėštumo metu reguliuoti jau esantį CD ir atsiradusių nėščiąjų (gestacinių) diabetą. Antrąjį pranešimą „Cukrinis diabetas sergančios nėščiosios vaisiaus būklės vertinimas“ skaitė šeštojo kurso studentė Justina Palionis. Ji papasakojo, kokie tyrimai dažniausiai atliekami, vertinant vaisiaus būklę, nustatant galimas vystymosi anomalijas. Pabrėžė, kad nėščiosios, sergančios cukriniu diabetu, turėtų būti nuolat stebimos ir prižiūrimos gydytojo akušerio ir ginekologo trečiojo lygio gydymo įstaigose, taip pat turi būti stebima vaisiaus raida ir vystymasis. Penktojo kurso studentė Alina Tvarušytė pasakojo apie nėštumo planavimą, sergant cukriniu diabetu. Atliktais tyrimais buvo įrodyta, kad intensyvi diabeto priežiūra iki nėštumo padeda sumažinti apsigimimų riziką. CD sergančios būsimos nėščiosios turi

Doc. Dalia Baliutavičienė

V. Šuvalovos nuotr.

būti prižiūrimos centralizuotai specialistų komandos. Svarbu paaiškinti moteriai, kad ji turėtų pastoti tada, kai gliukemija bus optimaliai sureguliuota. Studentų pranešimų skaitymą užbaigė studentės Miglė Kondrotaitė ir Aistė Stasiulevičienė, paskaičiusios pranešimą apie nėščiąjų (gestacinių) diabetą. Net ketvirtadalio vaisiaus mirties atvejų priežastis gali būti nenustatytas gestacinis diabetas. Jei GD nenustatomas – perinatalinės žūties rizika padidėja 10–20 kartų. Laiku diagnozavus gestacinių diabetą ir tinkamai prižiūrint nėščiąsias galima sumažinti moterims ir naujagimiams kylančių komplikacijų.

Studentų pranešimus komentavo gyd. Tomas Biržietis. Jis pabrėžė, kad cukrinio diabeto epidemiologija greitai didėja. Akcentavo, kad antrojo tipo cukrinio diabeto nereikėtų nuvertinti. Būtina vertinti šio diabeto riziką ir galimas komplikacijas lygiai taip pat kaip ir pirmojo tipo cukrinio diabeto atvejais.

Konferenciją vainikavo doc. D. Baliutavičienės pranešimas

„O. Minkovskis (1858–1931) – CD istorijoje“. O Minkovskis 1867 m. pradėjo mokytis Kauno gubernijos gimnazijoje. 1872 m. su šeima persikėlė gyventi į Karaliaučius, kur įstojo į Senamiesčio gimnaziją. Vėliau studijavo mediciną Strasbūro ir Friburgo universitetuose. Medicinos daktaro disertaciją apgynė Karaliaučiuje. Tyrinėjo tuo metu nepagydomą ligą – cukrinį diabetą, išaiškino kasos vaidmenį. 1889 m. kartu su Jozefu fon Meringu eksperimento su šunimi tuomet įrodė, kad diabetą sukelia kasos pažeidimas. Docentė taip pat nemažai papasakojo apie insulino istoriją. 1920 m. Frederickas Bantingis, perskaitęs Oscaro Minkowskio darbus, nusprendė imtis darbo ir paprašė J. J. R. Macleodo pagalbos. Nors J. J. R. Macleodas, žinodamas apie ankstesnių bandymų nesėkmes, buvo labai pesimistiškas, bet Frederickas Bantingis sugebėjo gauti laboratoriją, dešimt šunų ir asistentą Charlesą Bestą. Praėjus metams į komandą buvo pakviestas Jamesas Collipas. Netrukus buvo pradėti pirmieji gydymieji kursai insuliniu. 1923 m. Frederickas Bantingis ir J. J. R. Macleodas gavo Nobelio premiją medicinos srityje už insulino atradimą. Bet abu buvo nepatenkinti jiems vieniems suteikta garbe ir pasidalijo premija su Charlesu Bestu ir Jamesu Collipu.

Akušerijos – ginekologijos būrelio vardu norime padėkoti visiems, kurie dalyvavo šioje konferencijoje. Ypatingą ačiū sakome gerbiamai doc. D. Baliutavičienei už skirtą laiką ir įdomią paskaitą, kurios metu sužinojome tikrai daug įdomių istorinių dalykų, bei savo būrelio vadovui dr. Tomui Biržiečiui.

Augusta Petrušaitė,
AG aktyvo narė

Anestezija. Skausmo valdymo sprendimai

Lietuvos chirurgijos slaugos specialistų draugija ir Anestezijos klinika organizavo konferenciją „Anestezija. Skausmo valdymo sprendimai“.

Pasak Chirurgijos slaugos specialistų draugijos pirmininkės Silvijos Gružauskienės, šiais metais įvyko daug svarbių įvykių anestezijose, priimta Helsinkio deklaracija, kurioje pabrėžiama pacientams teikiamų paslaugų saugumas ir kokybė, dirbant visiems komandos nariams: gydytojams, slaugytojams bei kitiems medicinos specialistams. Jau 10 m. vyksta judėjimas „Europa prieš skausmą“, įvairiais renginiais paminėta Pasaulinė skausmo diena, šie metai skirti ūminio skausmo problemoms pažinti ir spręsti.

Skaityti pranešimai susiję su skausmo problema ir jo malšinimu. Pranešimą apie paciento priežiūrą po anestezijos skaitė Anestezijos klinikos vadovas dr. Andrius Macas ir akcentavo kertių slaugytojos vaidmenį prižiūrint pacientą po anestezijos, pasidžiaugė, kad poanestetinė priežiūra Kauno klinikose gera ir teikiama kaip ir kitose Europos šalyse. Pasak dr. A. Maco, poanestetinės priežiūros reikalavimai nustatyti 2009 m. Poanestetinė priežiūra – veiksmas, laiduojantys saugią paciento priežiūrą, pasibaigus chirurgijai. Dr. A. Macas pristatė pagrindinius poanestetinės priežiūros, palatos, įrangos ir personalo, prižiūrinčio pacientą po chirurginių intervencijų reikalavimus kaip gaires, garantuojančias paciento saugumą pervežant jį iš operacinės į poanestetinės priežiūros palatą.

Akušerijos anestezijose ir intensyviosios terapijos skyriaus vadovas doc. Kęstutis Rimaitis, skaitęs pranešimą „Skausmo malšinimas po operacijų“, pabrėžė, kad skausmo malšinimas po

chirurginių intervencijų neveiksmingas 40 proc., didžiausia problema – vaistai skausmui malšinti skiriami netinkamai arba neskiriami. Pranešėjas apžvelgė pagrindinius skausmą sukeliančius veiksnius, skausmo tipus, jo vertinimo principus, pagrindinius ir veiksmingiausius skausmo malšinimo būdus po ginekologinių operacijų.

Apie vaikų anestezijos ypatumus kalbėjusi Anestezijos klinikos vaikų anestezijos sektoriaus vadovė Laura Lukošienė pabrėžė, kad vaikai nėra maži suaugusieji, kuriems viską reikia daryti taip pat kaip suaugusiems. Pranešėja kalbėjo apie vaikų anatomijos, psichologijos ypatybes ir problemas, su kuriomis susiduria anesteziologas. L. Lukošienė pasidalijo praktiniais patarimais, kaip elgtis su vaikais prieš operaciją. Pasak pranešėjos, visai maži kūdikiai nebijo nepažįstamų žmonių, ikimokyklinio amžiaus vaikai pradeda bijoti gydytojų ir skausmo, vyresni – bijo narkozės.

Dr. Renata Vimentaitė ir slaugos magistrė Laima Stanionienė nagrinėjo anestezijos slaugytojų darbo ypatumus širdies chirurgijos ir neurochirurgijos operacinėse. Dr. R. Vimentaitė apibūdino procedūras, kurios yra atliekamos pacientui prieš širdies operaciją ir po operacijos bei ką būtina atlikti pervežant pacientą iš operacinės į intensyviosios terapijos skyrių. Slaugos magistrė L. Stanionienė kalbėjo apie slaugytojo funkciją neurochirurgijos operacinėje. Jei operacija skubi, ikioperacinis paruošimas turi būti kuo trumpesnis, kad būtų išvengta antrinio galvos smegenų pažeidimo.

Konferencijoje akcentuojama, koks slaugytojo vaidmuo malšinant skausmą. Slaugos magistrė Ingrida Bielskienė apžvelgė slaugytojo funkciją dirbant Skausmo

klinikoje, kuri Kaune įkurta 2002 m. Čia patenka lėtinį skausmą kenčiantys pacientai. Slaugytojoms svarbu teikti visapusišką psichologinę pagalbą, asistuoti gydytojui atliekant procedūras, stebėti gyvybines funkcijas, šalutines reakcijas.

Anestezijos slaugytojo funkciją, nustatant alergines reakcijas, aptarė Anestezijos klinikos slaugytoja Odeta Mickevičiūtė. Didžiausias dėmesys buvo skirtas anafilaksijai – ūminei alerginei reakcijai, kuri gali kelti grėsmę paciento gyvybei. Anafilaksinę reakciją dažniausia sukelia vaistai, maistas ir lateksas. Šalia paciento esantis slaugytojas turi atkreipti dėmesį į kvėpavimo, širdies kraujagyslių, virškinimo ir nervų sistemose atsiradusius simptomus. Išvengti ar nuspėti anafilaksinės reakcijos neįmanoma, tačiau svarbiausia laiku atpažinti požymius ir suteikti pagalbą.

Konferenciją baigė psichologės Jolantos Bogužienės pranešimas apie pažintines (kognityvines) elgesio terapijas taikymą, malšinant skausmą. Psichologė teigė, kad kartu su skausmu būna negatyviai iškraipytų minčių ir vaizdinių, galinčių turėti įtakos skausmo išgyvenimui. Kūnas turi atmintį ir visi emociniai sukrėtimai lieka kūne kaip talpykloje. Kognityvinės elgesio terapijos skausmo įveikimo būdai – kvėpavimas, autogeninė ir intensyvi vizualizacija, teigiamas mąstymas. Pozityvus mąstymas yra viena iš dažniausia naudojamų skausmo įveikimo strategijų.

Konferencijos dalyviai, atvykę iš Panevėžio, Tauragės, Kėdainių, Šiaulių, Šakių, Kauno miesto ligoninių ir Kauno klinikų darbuotojai džiaugėsi, kad konferencijos pranešimai įdomūs, aktualūs ir praktiški.

Elglė Žemaitienė

Gimdymas XXI amžiuje – laikas pokyčiams

Autorės nuotr.

Į konferenciją apie gimdymą, kurią organizavo Lietuvos akušerijų ginekologų draugija ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Akušerijos ir ginekologijos klinika, susirinko itin gausus būrys akušerių, gydytojų akušerijų-ginekologų.

Konferenciją pradėjo Akušerijos ir ginekologijos klinikos gydytoja, doc. Regina Mačiulevičienė pranešimu „Gimdymo tendencijos ir rizikos XXI a.“ Kaip viena pagrindinių gimdymo riziką didinančių veiksnių pranešėja įvardijo perteklinės visuomenės vartotojišką požiūrį į gimdymą. Pasak pranešėjos, moterys dažnai pamiršta vieną iš pagrindinių savo misijų žemėje – išnešioti ir pagimdyti pasauliui naują gyvybę. Šio požiūrio rezultatas yra nesveika gyvenama ir gimdymo atidėliojimas, kuris savo ruožtu sukelia daugybę padarinių. Statistikos duomenimis, Europoje vidutinis gimdančios moters amžius yra 35–40 m. 2005 m. metų duomenimis, vidutinis gimdyvės amžius Lietuvoje 27,9 m. Pasak pranešėjos, moterys gimdo ne tik vėliau, bet ir mažiau. Vėlesnis gimdyvės amžius didelia dalimi lemia ir gimdymo būdą – tą įrodo augantis cezario pjūvio operacijų

dažnis. Lietuvoje šių operacijų nuo 1999 m. padidėjo 9,3 proc. Doc. R. Mačiulevičienė paminėjo saugios motinystės šalių dešimtuką, kuriame pirmąją Norvegija. Taip pat saugios motinystės šalimis yra laikomos Australija, Islandija, Švedija, Vokietija. Paskutinė vieta tenka Afganistanui.

Audringas medikų diskusijas sukėlė antrasis – svečio iš Šveicarijos dr. Andreaso F. Schaubo pranešimas apie gimdymą palengvinantį akušerinį gelį. Svečias pristatė akušerinio gelio poveikį ir įtaką gimdymui. Akušerinis gelis yra sterilus, neturi latekso, konservantų, nesukelia alerginių reakcijų. Šis gelis prasidėjus gimdymui yra suleidžiamas moteriai į makštį. Akušerinis gelis, padengęs gimdymo takus, padeda kūdikiui lengviau gimti.

„Fiziologinio gimdymo perdavimas akušerėms: naudos ir rizikos“ – šia tema kalbėjęs dr. Tomas Biržietis pabrėžė būtinybę vartotojiško požiūrio į gimdymą „greitai, saugiai ir neskausmingai“ laikais mažinti intervencijų skaičių. Normalaus gimdymo priežiūros perleidimas akušerėms gali padėti tą padaryti. Prelegentas apžvelgė intervencijų dažnį

lemiančius veiksnius, gaires, kada gimdymą prižiūrėti užtenka akušerio kompetencijos, taip pat Pasaulio sveikatos organizacijos prenatalinės priežiūros gaires. Prenatalinė priežiūra turi būti demedikalizuota, gerbianti moters orumą, skirta šeimai ir priimtina kultūros požiūriu. Dr. T. Biržietis pateikė apibrėžimą, koks gimdymas yra laikomas normaliu, ir trumpai pristatė Klaipėdos ligoninės savarankiškos akušerijų praktikos patirtį.

Kauno klinikų akušerės Virginija Stankevičiūtė ir Bronislava Petrošienė pranešimą apie normalaus gimdymo priežiūros perleidimą akušeriams savuoju pranešimu: „Normalaus gimdymo priežiūros protokolais ir patirtis“. Pranešime buvo nurodytos priežastys, paskatinusios akušerius ryžtis dirbti savarankiškai, ir vienmomentinės gimdymo skyriuje dirbančių akušerų apklausos duomenys. Prelegentė kalbėjo apie gimdyvės priežiūrą jai atvykus gimdyti bei tas būklės ir atvejus, kai savarankiškai dirbantis akušeris privalo konsultuotis su būdinčių gydytoju visais gimdymo laikotarpiais.

Nukelta į 3 p.

LSMU Medicinos akademijos Infekcinių ligų klinikai – 60 metų

Kaune įvyko Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Infekcinių ligų klinikos ir Lietuvos infektologų draugijos organizuota mokslinė praktinė konferencija „Šiuolaikinės CNS infekcijų diagnostikos ir gydymo tendencijos“, skirta Infekcinių ligų klinikos įkūrimo 60-ties metų jubiliejui paminėti.

Sveikinimo žodžiu konferenciją pradėjo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Medicinos fakulteto dekanas prof. Algimantas Tamelis. Medicinos fakulteto dekanas, sveikindamas visus dalyvius, džiaugėsi konferencijos dalyvių gausa. Profesorius aptarė infekcinių ligų mokslo svarbą visoms medicinos sritims. Sveikindamas Infekcinių ligų klinikos darbuotojus, Medicinos fakulteto dekanas linkėjo toliau sėkmingai tęsti mokslinę veiklą, didelių siekių, naujų atradimų ir gražios, prasmingos Infekcinių ligų klinikos istorijos tęšos.

Infekcinių ligų klinikos vadovė doc. Aukšė Mickienė apžvelgė klinikos gyvavimo 60-ties metų istoriją.

Infekcinių ligų kursas buvo dėstomas dar Aukštuosiuose kursuose Kaune. Jį 1918 m. pradėjo skaityti gyd. Motiejus Nasvytis. Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto Vidaus ligų klinikoje infekcinių ligų kursą iki Antrojo pasaulinio karo dėstė prof. K. Buinevičius. Už kunigo S. Morūno surinktas lėšas 1937–1939 m. pastatytoje modernioje senelių ir ligonių prieglaudoje Žaliakalnyje, Aukštaičių g. 10, Antrojo pasaulinio karo metais pradėjo veikti pirmoji infektinė ligoninė Kaune.

1950 m. tuometiniame Kauno medicinos institute buvo atskirta nuo terapijos ir įsteigta savarankiška Infekcinių ligų katedra, kurios pirmuoju vedėju paskirtas doc. Alfredas Žiugžda, vadovavęs katedrai iki 1952 metų. Nuo katedros įkūrimo infekcinių ligų ir epidemiologijos kursą studentams dėstė patyręs infektologas Juozas Gimžauskas, vėliau tapęs docentu. 1952 m. Infekcinių ligų katedros vedėja tapo iš Maskvos atvykusi docentė Sofija Šimanskaja. Aktyvi mokslinė, klinikinė ir intensyvi pedagoginė katedros veikla prasidėjo 1956 m., kai jai ėmė vadovauti prof. Stefanija Gruodytė. Vadovaujant profesorei, pradėta formuoti pirmoji infektologijos mokslo kryptis

Iš dešinės: prof. Alvydas Laiškonis, klinikos vadovė doc. Aukšė Mickienė, LSMU MA MF dekanas prof. Algimantas Tamelis, Lietuvos infektologų draugijos pirmininkas prof. Arvydas Ambrozaitis, doc. Salomėja Stankaitytė, doc. Marija Vida Bareišienė, gyd. Liucijus Ambraška, prof. Jūratė Dievaitienė, doc. Daiva Vėlyvytė.

Kaune – žurno užkrečiamųjų ligų etiologija, epidemiologija, klinika, diagnostika ir gydymas. Šią veiklą vainikavo apgintos 4 disertacijos: Vitalijos Bagdonienės, J. Gimžausko, Salomėjos Stankaitytės – daktaro ir pačios S. Gruodytės – habilituoto daktaro. Prof. S. Gruodytės pastangomis Kauno infektinei ligoninei suteiktas klinikinės ligoninės vardas.

Antrasis, beveik du dešimtmečius trukęs, Infekcinių ligų katedros veiklos laikotarpis neatsiejamas nuo jos vadovės prof. Jūratės Dievaitienės vardo. Atsižvelgiant į to laikotarpio infektologijos aktualijas ir tobulėjančią imunologinę diagnostiką, pagrindinė katedros mokslinės veiklos kryptis – virusiniai hepatitai. Prof. J. Dievaitienės vadovavimu metu apgintos 3 disertacijos: Alvydo Laiškonio ir Marijos Vidos Bareišienės – daktaro bei V. Bagdonienės – habilituoto daktaro. Prof. J. Dievaitienės vadovavimu metu mokslinė veikla intensyviai vyko įvairiais lygmenimis: pradedant studentų moksliniu būreliu, kurio nariai šiandien didžiule klinikoje patirtimi ir novatoriškumu, tuometinę infektologiją orientavo vakarietiška kryptimi.

1991 m. Infekcinių ligų katedra reorganizuota į Infekcinių ligų kliniką. Jos vadovu išrinktas doc. Alvydas Laiškonis, kuriam 2002 m. apgynus habilitacinį darbą,

buvo suteiktas profesoriaus vardas. Prof. A. Laiškonio iniciatyva pradėtas glaudus bendradarbiavimas su Prancūzijos Lilio ir Grenoblio universitetų Infekcinių ligų klinikomis: organizuotos rezidentų stažuotės, parama medikamentais, medicinine aparatūra ir literatūra. Šis bendradarbiavimas sėkmingai tęsiasi ir šiandien. Klinikoje pradėta formuoti nauja mokslinio darbo kryptis – ŽIV infekcijos epidemiologija ir profilaktika. Vadovaujant prof. A. Laiškoniumi, klinikoje apgintos 5 daktaro disertacijos.

Daugiau nei šešis dešimtmečius buvusi dviejuose pastatuose Aukštaičių ir Giedraičių g., 1996 m. Kauno klinikinė infektinė ligoninė ir Infekcinių ligų klinika persikėlė į tuo laiku modernias, pagal specialius reikalavimus infektinėmis ligomis sergantiems ligoniams gydyti pritaikytas patalpas Baltijos g. Nr. 120. Nuo 2003 m., po Kauno miesto ligoninių reorganizacijos, Infekcinių ligų klinikos mokymo ir klinikinė bazė tapo VšĮ Kauno 2-oji klinikinė ligoninė. Nuo 2008 m. klinikai vadovauja docentė Aukšė Mickienė.

Šiuo metu Infekcinių ligų klinikoje gydoma vidutiniškai 2 500 ligonių per metus, ambulatoriškai konsultuojama per 10 000 pacientų. Jau 12 metų pagrindinė klinikos mokslinio darbo sritis yra neuroinfekcijų tyrimai. Ši veikla vykdoma glaudžiai bendradarbiaujant su švedijos mokslininkais, jos rezultatai buvo pristatyti įvairiose šalyse vykusiame tarptautinėse

konferencijose ir pasauliniuose kongresuose. Šiuo metu klinikoje rengiamos dvi neuroinfekcijų srities disertacijos. Neatsitiktinai neuroinfekcijų tema pasirinkta ir jubiliejinei klinikos konferencijai.

Klinikoje dėstomas infektinių ligų kursas medicinos, odontologijos, slaugos, visuomenės sveikatos fakultetų studentams, studijuojantiems infektinių ligų, odos ir lytiškai plintančių ligų, neurologijos rezidentai, sistemingai organizuojami profesinio tobulinimo kursai įvairių sričių gydytojams.

Per 60 klinikos gyvavimo metų joje dirbę ir dirbantys mokslininkai paskelbė spaudoje 923 publikacijas, išleido 79 knygas (monografijas, vadovėlius, mokomąsias knygas, metodines priemones, žinytus), atspausdino 133 straipsnius recenzuojamuose leidiniuose. Mokslinės veiklos kokybinę prasmę ypač svarbūs pastarieji dešimt klinikos veiklos metų, per kuriuos klinikoje dirbantys mokslininkai publikavo 17 straipsnių *ISI Web of Science* duomenų bazėje ir 23 straipsnius leidiniuose, referuojamuose LMT patvirtintose duomenų bazėse.

Infekcinių ligų klinikos 60 m. istorijos apžvalga doc. A. Mickienė baigė gėlimis pagerbdama klinikai ir visam infektologijos mokslui nusipelnčius, medicinos istorijai žymų pėdsaką palikusius ir paliekančius medikus – prof. J. Dievaitienę, prof. A. Laiškonį, doc. S. Stankaitytę, doc. M. V. Bareišienę.

Praktinė konferencijos dalis prasidėjo svečio iš Švedijos, Stokholmo Karolinska universiteto prof. L. Lindquisto pranešimu „Virusiniai meningoencefalitai diferencinės diagnostikos požiūriu“. Profesorius aptarė meningoencefalitų etiologiją, klinikinę pasireiškimą, diagnostikos problemas, supažindino konferencijos dalyvius su virusinių meningoencefalitų diagnostikos algoritmo naujovėmis, vaikų ir suaugusiųjų encefalitų diagnostikos ypatumais.

Antrasis konferencijos lektorius prof. Leif Dotevall iš Geteborgo universiteto, kuris daugelį metų vykdė Laimo ligos tyrimus ir yra vienas iš Europos Laimo ligos diagnostikos ir gydymo rekomendacijų bendraautorų. Profesorius boreliozinį meningitą nurodė kaip dažniausiai Švedijoje nustatomą bakterinės kilmės meningitą tiek tarp suaugusiųjų, tiek tarp vaikų. Sveičias aptarė neuroboreliozės ir persirgto Laimo ligos sindromo diagnostikos ir antibakterinio gydymo problemas. Šis pranešimas sulaukė ypatingo auditorijos susidomėjimo, daugybės klausimų ir diskusijų.

Doc. A. Mickienė pranešime „Flavivirusų sukeltų encefalitų klininiai ir patogenetiniai aspektai“ į gerai žinomą Lietuvoje patologiją – erkinį encefalitą – siūlė pažvelgti kitų flavivirusinių smegenų infekcijų požiūriu. Docentė išskyrė dvi flavivirusų mokslo aktualijas: suprasti šių virusų sukeltamų ligų patogenezę ir sukurti veiksmingą

antivirusinį gydymą. Kalbėdama apie erkinį encefalitą, docentė pateikė Infekcinių ligų klinikoje, bendradarbiaujant su Švedijos mokslininkais, atliktų klinikinių ir genetinų erkinio encefalito tyrimų rezultatus, kurie yra neseniai publikuoti arba priimti publikuoti prestižiniuose tarptautiniuose infektologijos žurnaluose.

Vilniaus universiteto (VU) docentė infektologė Raimonda Matulionytė remdamasi ilgamete ŽIV infekcijos patirtimi, savo pranešime nagrinėjo progresuojančios daugiažidininės leukoencefalopatijos sergant ŽIV infekcija aspektus, išsamiai pateikė klinikinį atvejį bei aptarė diagnostikos ir gydymo problemas.

Kauno 2-osios klinikinės ligoninės vaikų pulmonologijos skyriaus vedėja gyd. Dalia Steponavičienė konferencijos dalyviams priminė apie tylią progresuojančią ligą – tuberkuliozę, didžiausią dėmesį skyrė tuberkulioziniam meningitui. Pastaraisiais metais ryškėja tendencija, kai tuberkuliozės nustatoma vis jaunesniems vaikams ir vis dažniau diagnozuojama suaugusiesiems. Didelė problema Lietuvoje yra vaistams atspari tuberkuliozė. Gyd. D. Steponavičienė pateikė įdomius klinikoje atvejus, atkreipė dėmesį į tuberkuliozinio meningito diagnostikos problemas ir šiuolaikines gydymo rekomendacijas.

Ilgametę parazitologijos mokslo subtilybių patirtį turinti VU lektorė, infektinių ligų gydytoja Audronė Marcinkutė pranešimą „Neuroparazitologijos klinikinė–diagnostinė patirtis“ pradėjo vaizdžia fraze – „Kiekvieno parazito svajonė – nukeliauti į smegenis“. Lektorė išsamiai aptarė cerebrinės toksoplazmozės, neurocisticercozės, echinokokinės cistos, ekstatinės amebiazės klinikoje požiūrius, pasidalijo patirtimi diagnozuojant šias ligas.

Jubiliejine Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Infekcinių ligų klinikos organizuota mokslinė konferencija turėjo ne tik didelę naudą gydytojui praktiniam darbui, supažindino su diagnostikos, gydymo naujovėmis, bet ir visų mūsų širdyse paliko pačius šilčiausius prisiminimus. Tai buvo gražus ir prasmingas renginys, leidęs prisiliesti prie praėitės ir pasisemti jėgų ir ryžto ateities darbams.

**Vilūnė Tamakauskienė
Infektologijos rezidentė**

Naujos pareigos

Viešieji ryšiai – šių dienų aktualija ir būtinybė

Nuo rugpjūčio 1 d. LSMU Medicinos akademijoje yra nauja pareigybė – atstovė ryšiams su visuomene, viešųjų ryšių specialistė. Šias pareigas eina Laima Zakaraitė, kurios paprašėme prisistatyti AVE VITA skaitytojams ir papasakoti apie save.

Jūs keliais viešųjų ryšių link?
Studijas pradėjau nuo humanitarinių mokslų. Baigusi vidurinę mokyklą, įstojau į VDU – filosofija. Studijos labai patiko. Magistrantūra – KTU, mokslo istorija. Antroji magistrantūra – VDU, integruota komunikacija. Teko dirbti mokytoja, dėstytoja. Esu dirbusi KMU Filosofijos katedroje. Sėkmingai sutapus įvairioms aplinkybėms pradėjau dirbti LSMU MA.

Jūsų pirmas išsilavinimo Medicinos akademijoje?

Džiaugiuosi galimybe pagal specialybę dirbti žinomoje ir rimtoje įstaigoje. Esu labai patenkinta ta teigiama įtampa, kurią man kelia ši pareigybė ir darbas. Džiaugiuosi, kad manęs, naujo kolektyvo žmogaus, niekas neignoruoja. Jaučiu pareigą ir norą judėti į priekį, nes jau kaupiasi rimti darbai. Jaučiu pasitenkinimą, nes jau atpažįstu savo galimybes šioje srityje. Matau, kur trūksta tam tikrų specifinių žinių ir tuštumą patirties bagaže. Jau matau, ko trūksta, todėl turiu vilties, kad

viskas keisis ir sėkmingai judės į priekį.

Mano einamųjų pareigų darbai yra tęstiniai. Rezultatai gali pamatyti ir pamatai kiekvieną dieną savo atliktų, atliekamų darbų detalėse.

Labai svarbu suprasti bendrą organizacijos ideologiją, informaciją, suvokti idėjas, tarsi perleisti per save ir ieškoti komunikacijos sprendimo būdų. Per vieną darbo dieną negali tapti visaverte dalimi organizacijos, kuri gyvuoja jau tiek laiko, turi savo filosofiją, vertybes, nuostatas ir t. t. Svarbu bendravimas su žmonėmis, kaip sekasi su jais susikalbėti, generuoti idėjas ir kt.

Visa yra kintami dalykai. Bendra profesinė įtampa, kurią jaučiu kaip visiškai naujas specialistas, yra man maloni. Žmonės man malonūs ir geri, už tai norėčiau padėkoti, pasinaudodama proga pasisakyti AVE VITA puslapiuose.

Turite savo karjeros viziją?

Manau, kiekvienas žmogus turi būti savo vietoje, o ne tik kilti į viršų. Nemanau, kad žodžiai „karjera“, „karjeristas“ yra neigiami, bet nesu karjeriste vertikalioje prasme – nesu žmogus, einantis per postus aukštyn. Esu horizontalios karjeros šalininkė, kai žmogus tampa savo srities specialistu, kurio visiems reikia. Įvertinimas, kuris praplečia

atsakomybės lauką – tai man yra karjera. Kiekvienas aukštesnis postas iškelia žmogų į naują strateginio valdymo lygmenį – tai man labai įdomu ir artima, bet kol kas aš džiaugiuosi darbu, kurį galiu atlikti šiandien čia ir dabar.

Pasiduoodami gaunamos informacijos srautui ar bandote įstatyti tai į savo vagą?

Tikrai nebūsiu komunikacijos specialistas – informacijos dėliotojas ir tinklalapį pagal vagą. Komunikacijos specialistas strategiškai, aiškiai, planingai plėtoja komunikacijos viziją, įvaizdžio kūrimą ir palaikymą, bendrauja su žiniasklaida – tai labai atsakingos pareigos, kurias einantis negali būti toks, kuriam ką pasakė, tą jis daro. Nereikia pamiršti klasikinio supratimo, kad pagrindiniai organizacijos reprezentaciniai veidai, įvaizdžio kūrėjai, komunikacijos strategai, duodantys toną, yra jos vadovai. Visuomenės ryšių specialistui belieka tik į tai įsijungti.

Nenoriu būti arogantiška, kiekvienas pirmiausia turime reikalauti iš savęs, bet penktas menas aš nematau trūkumo, kurį norėčiau pabaksnoti. Esu iš tų žmonių, kurie, pamatę kažką ne taip, pirmiausia pagalvos, ar tai nėra kažkokia mano klaida, gal pati galiu ką nors padaryti tuo klausimu?

Nukelta į 4 p.

Gimdymas XXI amžiuje – laikas pokyčiams

Atkelta iš 2 p.

Gimdymo skyriuje dirbančių akušerių apklausa parodė, kad bendras pasitenkinimas darbu savarankiškai dirbančio akušerio yra daug didesnis – net 70 proc. respondentų nurodė esančios labai patenkintos dirbdamos savarankiškai. Didžiausios streso veiksniai 64 proc. respondentų nurodė II gimdymo laikotarpio komplikacijos ir 30 proc. pogimdyminį kraujavimą. Pusė apklaustųjų nurodė esančios visiškai pasirengusios dirbti savarankiškai. Kita pusė kaip didžiausią kliūtį dirbti savarankiškai nurodė pasitikėjimo savimi stoka.

Gyd. K. Ramonaitienė pristatė pranešimą apie gimdymo po buvusios cezario pjūvio operacijos. Daugėjant jų nėštumas po cezario pjūvio operacijos tampa vis dažnesnis. Sėkmingai po vienos cezario pjūvio operacijos gali pagimdyti 74 proc. bandžusių gim-

dyti moterų. Gimdyti natūraliais takais po vienos operacijos saugu ir naudinga. Tyrimais įrodyta, jog gimdant natūraliai po vienos cezario pjūvio operacijos mažesnė moterų mirtinumo rizika, mažesnis moterų sergamumas ir gimdymo komplikacijų dažnis, trumpesnis hospitalizacijos laikas, mažėja komplikacijų rizika kito nėštumo metu (placentos įaugimo, placentos pirmojo, sąaugų mažajame dubenyje). Po natūralaus gimdymo geriau jaučiasi ir naujagimiai. Jie rečiau gydomi reanimacijos ir intensyvaus stebėjimo skyriuje, retesnis respiracinio distreso sindromas, mažiau laikinosios (tranzitorinės) tachipnejos atvejų. Gimdos plyšimas reta, tačiau grėsminga gimdymo po buvusios cezario pjūvio operacijos komplikacija, dažnesnė gimdant natūraliais takais (gimdant natūraliai būna 325 moterims iš 100 000, atliekant planinę cezario

pjūvio operaciją – 26 iš 100 000). Sudarant gimdymo planą reikia vertinti sėkmingo gimdymo tikimybę: išsiaiškinti buvusio cezario pjūvio indikaciją, koks pjūvis gimdoje, numatyti vaisiaus svorį, gestaciją, atsižvelgti į moters amžių, kūno masės indeksą.

Gyd. Irena Karašauskienė pristatė atliktos moterų apklausos apie gimdymo baime, rezultatus. Apklausta 9 000 besilaukiančių 9 Europos šalyse, taip pat ir Lietuvoje. Duomenys atskleidė, kad iš 9 šalių moterų optimistiškiausiai gimdymą vertina lietuvės. Besilaukiančios moterys labiausiai bijo galimų komplikacijų kūdikiui (68 proc.) ir skausmo (21 proc.), mažiau – gimdymo trukmės (7 proc.) ir komplikacijų (4 proc.). Lietuvos moterys labiau baiminasi galimų komplikacijų kūdikiui (45 proc.) ir galimų komplikacijų sau (19 proc.).

Eglė Žemaitienė

<p>Lietuvos sveikatos mokslų universitetas Medicinos akademija A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas „Ave vita“ red. tel. 327217, Faks. 407433 el. p. avevita@kmu.lt http://www.kmu.lt/avevita/</p>	<p>Vyriausioji redaktorė Valdonė VALIENĖ mobil. (8 699) 59399</p>	<p>Redakcinė kolegija: Daiva ZAGURSKIENĖ Direktorė slaugai Kęstutis LEVIŠAUSKAS Direktorius motinos ir vaiko sveikatos priežiūrai Algimantas TAMELIS Medicinos fakulteto dekanas Ingrida ULTOZIENĖ Mokslo centro vadovė Agnė RAMONAITĖ Studentų atstovybės prezidentė</p>
	<p>Redakcinės kolegijos pirmininkas Renaldas JURKEVIČIUS Prorektorius studijoms</p>	
	<p>Spausdino UAB „Arx Baltica“ Veiverių g. 142B, Kaunas Tiražas – 800 egz.</p>	
	<p><i>Nemokamas. Išleista penktadienį</i></p>	

Medicinos akademijos imtynininkui – auksas

Šiauliuose vyko tarptautinis graikų-romėnų ir moterų imtynių „Atžalyno“ turnyras. Turnyre rungėsi 150 imtynininkų iš Lietuvos, Latvijos ir Lenkijos. Varžybose dalyvavo ir LSMU Farmacijos fakulteto III kurso 5 grupės studentas **Povilas Žukauskas**, kuris svorio kategorijoje iki 66 kg suaugusiųjų grupėje tapo čempionu. Povilas, įveikęs du varžovus, pasipuošė aukso medaliu.

Irena Plioplienė
Sporto klubas „Medikas“

Viešieji ryšiai – šių dienų aktualija ir būtinybė

Atkelta iš 3 p.

Organizacija priima į darbą specialistą tam, kad jis būtų atsakingas už savo sritį. Specialistas turi siūlyti savo problemos sprendimo būdus, bet pritarimas tam turi būti. Tikiuosi, užsitarčiau ir sulauksiu patikėjimo manimi. Kol kas esu dėkinga administracijai ir visiems už supratimą. Stengiuosi padaryti viską, ką galiu ir ko negaliu, bet reikia.

Esate kūrybingas žmogus, mėgstate rašyti? Ką veikiate uždarus MA vartus?

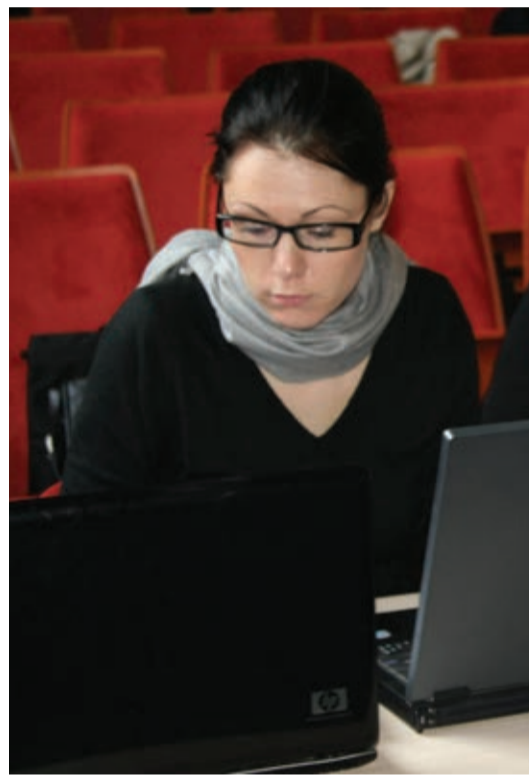
Viešųjų ryšių specialistas yra daugiau kalbėtojas, reprezentacinis asmuo, kuris turi turėti rašymo įgūdžius. Viešieji ryšiai – daugiau vadybos funkcija. Kiek viešųjų ryšių specialistas yra kūrybingas – tiek jam pačiam yra naudinga. Taip pat ir su psichologu, diplomato savybėmis. Tai man irgi patinka šiame darbe – gali tobulinti ir plėtoti savo kūrybingumą į visas puses, jei tik yra toks poreikis.

Manau, jūs puikiai žinote – rašyti yra malonumas ir kančia. Tai yra mano gyvenimo meilė, kuri buvo atidėta, užmiršta. Iš tikrųjų – aš mėgstu rašyti.

Sielos penas man yra bendravimas su žmonėmis. Muzika – dar viena mano gyvenimo meilė. Kalbos, knygos, kinas, naminiai gyvūnai – tai, apie ką galiu kalbėti ir kalbėti. Nors pagrindinis mano laisvalaikis šiuo metu – mano 2,5 metų dukra Alisa.

Dėkui už pokalbį ir sėkmės Jums.

Kalbėjosi Džiuljeta Kulvietienė

Laima Zakaraitė.

Jolantos Jonikienės nuotr.

„Neris“ – auksinė „Cantate Domino“ nugalėtoja

„Choristams sakiau, kad konkurse jie galės išgirsti daug gerų chorų“, – pasakojo „Neris“ vadovas **Tomas Lapinskas**, paklaustas, kaip bandė nuteikti savo chorą prieš konkursą.

„Cantate Domino 2009“ – ne pirmasis chorų konkursas, kuriame dalyvauja 2005 m. atkurtas mišrus choras „Neris“, vienas jauniausių ir kartu vienas seniausių studentų chorų Lietuvoje. Choro istorija prasideda tarpukario Lietuvoje, 1925 m., kai Nikodemus Martinonis Vytauto Didžiojo universitete įkūrė akademinį chorą. Vėliau chorui vadovavo Zenonas Slaviūnas (1929–1932 m.), kompozitorius Stasys Šimkus (1932–1933), kompozitorius Konradas Kaveckas (1933–1939), kompozitorius Klemensas Griauzdė (1939–1946), kompozitorius Jonas Dambrauskas (1946–1951), Anatolijus Kairys (1951–1967), J. Sidlauskas (1967–1971), Algimantas Mišeikis (1971–1989) ir Antanas Kelmelis (1989–1995).

1995 m. užgesęs, po dešimtmečio choras prisikėlė talentingo muzikalaus medicinos studento Tomo Lapinsko, jo bendramokslų ir Universiteto vadovybės bendromis pastangomis. Jaunasis choro vadovas turi dvi padėjėjas – chormeisterę ir choro solistę Liną Sakalauskaitę bei koncertmeisterę

Lina Jankauskaitė. Pagrindinis ir kasdieninis T. Lapinsko darbas – ligoninėje, kardiologijos skyriuje, kur prabėga beveik visos dienos ir naktys. Kas lieka nuo „beveik“ – skiriama chorui, tiksliau – dviem chorams (LSMU ir Ežerėlio bažnytiniam) bei trims Kauno apylinkių bažnyčioms, kuriose Alytaus muzikos mokyklos fortepijono skyrių baigęs vaikas vargonuoja.

Nuo 2005 m. rudens „Neris“ – labai aktyvi, dalyvauja Kauno, Lietuvos ir užsienio chorų festivaluose, daina bei giesmė papuošia svarbius vietinius ir tarptautinius medicinos simpoziumus, plečia bei turtina repertuarą, atlikdama įvairių ir vis sudėtingesnę chorinę muziką.

Pirmoji konkursinė atgimusi choro patirtis – Lietuvos suaugusiųjų chorų konkursas 2006 m. pavasarį. Tada choras įvertintas 54,8 balais, tai atitinka III (vidutinį) lygį. „Cantate Domino“ konkurse

choras įvertintas puikiai – 90 balų. Tai atitinka I (tarptautinį) lygį. Choras atliko Ola Gjeilo (1978 m.) „Ubi caritas“, Vytauto Klovos „Rūta žalioji“ (solo dainavo Lina Sakalauskaitė), Z. Randall Strope „I am not Yours“ ir Joseph M. Martin (1959 m.) „Come to the Music“.

Choras labai vieningas kolektyvas. Tai vienminčių būrys, kuriame klausomasi vienas kito, intonuojama. Choras gaudžia, balsai minkšti, dainavimas subtiliuose, dirigentas, „Saluto“ vadovės Ramutės Štreimikytės žodžiais, „diriguoja iš vidaus“, todėl klausytis labai malonu.

„Bravo!!!“ – sakė V chorų konkurso „Cantate Domino“ klausytojai Kauno jėzuitų bažnyčioje 2009 m. lapkričio 28 d., „Bravo!!!“ – sakau ir aš, prisiekusi „Neris“ choro gerbėja.

Rasa Mikalajūnienė

Padėka

Džiaugiuosi, kad turime puikių, dirbančių iš pašaukimo, rūpestingų gydytojų, slaugytojų ir kitų medicinos darbuotojų. Gydytojas – žmogus, kuris aukojasi savo profesijai ir žmogui, kuriam reikia pagalbos. Norėčiau padėkoti už pasiaukojamą darbą, profesionalumą ir gerą žodį, už sugrąžintą gyvenimo džiaugsmą Kauno medicinos universiteto klinikų gydytojams dr. A. Macui, dr. V. Griniui, prof. P. Stirbiui, doc. R. Jonkaitienei, dr. G. Stanaitienei, už nepriekaištingą priežiūrą visam kardiologijos intensyviosios terapijos ir II kardiologijos skyriaus kolektyvui.

Vincas Gediminas Mykolaitis (buvęs pacientas)

**SKELBIA KONKURSA
EITI ŠIAS PAREIGAS:**

*Nuoširdžiai užjaučiame Slaugos fakulteto Reabilitacijos klinikos lektore, dr. Jolitą Rapoliene mirus mylimai Mamai
Slaugos fakulteto bendradarbiai*

Gydytojo gastroenterologo (0,5 et.) ir gydytojo dietologo (0,25 et.) Gastroenterologijos klinikoje.
Prašymą, gyvenimo aprašymą, turimą specialybę ir kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Personalo skyriui per 10 dienų nuo paskelbimo datos.

**Prof. Raimundas Sakalauskas,
I. e. generalinio direktoriaus p.**

**ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA
EITI ŠIAS PAREIGAS:**

Medicinos akademijoje:

Farmacijos fakultete:
1 lektoriaus (1,0 et.) Farmakognozijos katedroje.

Medicinos fakultete:
1 profesoriaus (1,0 et.) Intensyviosios terapijos klinikoje.

Odontologijos fakultete:
2 docentų (1,0 et. ir 0,75 et.) Dantų ir žandikaulių ortopedijos klinikoje.

Kardiologijos institute:
1 vyriausiojo mokslo darbuotojo (0,25 et.) Klinikinės kardiologijos laboratorijoje.

Prendentai turi atitikti pareigybės kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektoriatu 2010 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. V-62 patvirtintą Lietuvos sveikatos mokslų universiteto dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas eiti laikinąjį konkursų organizavimo ir atestavimo tvarką. Dokumentus pateikti iki 2011 m. sausio 10 d. Personalo tarnybai (kamb. Nr. 108), Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas.

Papildoma informacija pateikta Lietuvos sveikatos mokslų universiteto tinklalapyje www.kmu.lt. Pasiteirauti tel. 8 (372) 327270.

Prof. Remigijus Žaliūnas, Rektorius

2011 m. sausio 14 d. 10 val.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Rektorato salėje (A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas) viešajame Farmacijos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Linos Bumbauskienės** daktaro disertacija „**Perilės (Perilla L.) rūšių ir varietetų auginimo, fitocheminės sudėties ir biologinio poveikio tyrimas**“ (biomedicinos mokslų sritis, farmacija – 09 B)

Mokslinis vadovas – prof. habil. dr. **Valdimaras Janulis** (Kauno medicinos universitetas, biomedicinos mokslai, farmacija – 09 B)

Konsultantė – doc. dr. **Ona Ragažinskienė** (Vytauto Didžiojo universitetas, biomedicinos mokslai, botanika – 04 B)

Farmacijos mokslo krypties taryba:
Pirmininkas – prof. dr. **Vitalis Briedis** (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, farmacija – 09 B)

Nariai:
Doc. dr. **Kristina Ramanauskienė** (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, farmacija – 09 B)
Doc. dr. **Sonata Trumbeckaitė** (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, farmacija – 09 B)
Prof. habil. dr. **Andrius Maruška** (Vytauto Didžiojo universitetas, fiziniai mokslai, chemija – 03 P)
Doc. dr. **Pranas Viškėlis** (Lietuvos agrarinių ir miškų centro filialas Sodinkystės ir daržininkystės institutas, biomedicinos mokslai, agronomija – 06 B)

Oponentai:
Doc. dr. **Daiva Majienė** (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, farmacija – 09 B)
Dr. **Juozas Labokas** (Gamtos tyrimų centro Botanikos institutas, biomedicinos mokslai, botanika – 04 B)

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50161 Kaunas)

Mokslų centras

Motyvuokime save

LSMU Ateitininkų medikų korporacija „Gaja“ sukvieta Kauno miesto akademinį jaunimą į pasikaitą kartu su dr. Kęstučiu Kėvalu.

Tema skambėjo išties patraukli – „Mano žinios gali keisti pasaulį“. Tad visai nenuostabu, kad sudomino ne tik studentiją, bet ir vyresniųjų klasių moksleivius, pedagogus ir universitetų dėstytojus. Paskaitininko tikslas buvo aptarti motyvacijos problemą, atsakyti į kiekvienam besimokančiam aktualius klausimus – kodėl turėčiau

mokytis, kokia mokslo prasmė ir kodėl intelektualumas tebėra labai svarbi vertybė.

Iš pradžių kalbėtojas glaudžiai aptarė mokslinės pasaulėžiūros šaknis, vėliau ir ja besiremiantį žmogų. Galiausiai pastebėjo, kad visi mes turime galimybę kurti. Tai yra, vartoti savo žinias geram, prasmingam tikslui – tereikia drąsos ir tikėjimo savo gebėjimais. Kaip puikų pavyzdį paskaitininkas priminė Mendelejevo lentelės atsiradimo istoriją. D. Mendelejevas,

rusų mokslininkas, dešimtmečius plušo bandydamas sukurti bendrą cheminių elementų sistemą. Galima tik numanyti, kad dėl šio labai svarbaus ir genialaus atradimo „kaltas“ ir už laiką stipresnis talentingo chemiko tikėjimas, kad visoje visatoje egzistuoja harmonija, o ką jau kalbėti apie cheminių elementų savybes, jų dėsningumą. Tad tikėkime ir pasitikėkime kaip tą darė didieji mokslininkai!

**Gabija Sakavičiūtė
Korp! „Gaja“ sen!**

Asmenų, įsidarbinusių pirmą kartą, socialinis draudimas

Nuo rugpjūčio 1 d. įsigalioja Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nuostatos, reglamentuojančios asmenų, pirmą kartą sudarančių darbo sutartį laikotarpiu nuo 2010 m. rugpjūčio 1 d. iki 2012 m. liepos 31 d., socialinį draudimą.

Asmenys, kurie pagal darbo sutartį įsidarbina pirmą kartą ir kurių darbo užmokestis neviršija 3 minimaliųjų mėnesinių algų dydžio, ne daugiau kaip vienus jų darbo metus (365 kalendorines dienas, skaičiuojant nuo įsidarbinimo pirmą kartą pradžios ir sumuojant darbo laikotarpius) pensijų socialiniu draudimu privalomai nedraudžiami. Apdraustieji draudžiami tik ligos ir motinystės socialiniu draudimu, nedarbo socialiniu draudimu, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu bei sveikatos draudimu. Už naujai priimtus darbuotojus, draudžiamus pagal šias socialinio draudimo rūšis, socialinio draudimo įmokas privalo

mokėti draudėjai ir apdraustieji, skaičiuojant jas nuo priskaičiuoto darbo užmokesčio.

Draudėjai už apdraustuosius moka šių dydžių įmokas: 1) ligos ir motinystės socialiniam draudimui – 3,4 proc.; 2) nedarbo socialiniam draudimui – 1,1 procento; 3) sveikatos draudimui – 3 procentai; 4) nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos dydis priklausomai nuo to, kokiai tarifų grupei priskirtas draudėjas: jei draudėjas priskirtas I grupei – 0,9 proc., II grupei – 0,33 proc., III grupei – 0,18 proc.

Draudėjai, priskirti I grupei, visomis anksčiau išvardytomis draudimo rūšimis moka – 8,4 proc. socialinio draudimo įmoką. II grupei – 7,83 proc., III grupei – 7,68 proc. Apdraustasis moka 6 proc. sveikatos socialinio draudimo įmoką, kuri išskaičiuojama iš jo darbo užmokesčio.

Taikant naują minėto įstatymo nuostatą, svarbu įvertinti keturias

svarbias aplinkybes: 1) darbo užmokestis negali būti didesnis nei 3 MMA; 2) taikoma asmenims, kurie ne anksčiau kaip nuo 2010 m. rugpjūčio 1 d. pagal darbo sutartį įsidarbina pirmą kartą; 3) susumuoti darbo laikotarpiai neviršija 365 kalendorinių dienų; 4) ši nuostata galioja laikinai, t. y. iki 2012 m. liepos 31 d.

Draudėjai, priėmę į darbą apdraustuosius, I-SD pranešimą apie apdraustųjų valstybinio socialinio draudimo pradžią „SoDrai“ teikia bendra tvarka, nurodydami pilną socialinio draudimo įmokų tarifą.

Jeigu I-SD pranešime nurodytam apdraustajam taikytinas lengvatinis įmokų tarifas, „SoDra“ per EDAS apie tai informuos draudėją. „SoDros“ inf.